

Bryssel den 13 juni 2016
(OR. en)

9198/16

ECOFIN 450
UEM 197
SOC 314
EMPL 210
COMPET 284
ENV 329
EDUC 184
RECH 176
ENER 192
JAI 438

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Komm. dok. nr:	9125/16 ECOFIN 417 UEM 167 SOC 281 EMPL 177 COMPET 254 ENV 298 EDUC 154 RECH 146 ENER 159 JAI 404 - COM(2016) 328 final
Ärende:	Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Irlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2016

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har granskats och godkänts av olika rådskommittéer på grundval av kommissionens förslag COM(2016) 328 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den...

om Irlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2016

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser², särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där Irland konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016³. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Irland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.

³ EUT L 96, 11.3.2016, s. 1.

- (2) Landsrapporten för Irland 2016 publicerades den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Irland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Irland har makroekonomiska obalanser. Det är i synnerhet viktigt att ta itu med de stora stockarna av nettoutlandsskulder och av offentliga och privata skulder, vilka trots förbättringar fortfarande utgör sårbarheter.
- (3) Den 29 april 2016 lade Irland fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁴ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (5) Efter att förfarandet vid alltför stora underskott har avslutats omfattas Irland av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016, som bygger på ett antagande om oförändrad politik, förutser regeringen en gradvis förbättring av budgetsaldot tills det når ett överskott på 0,4 % av BNP 2018. Det reviderade medelfristiga budgetmålet, dvs. ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP, beräknas uppnås 2018. Men den årliga förändringen i det omräknade⁵ strukturella saldot på 0,1 % av BNP för 2016 säkerställer inte tillräckliga framsteg mot det medelfristiga budgetmålet. Enligt stabilitetsprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 88,2 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 85,5 % 2017. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Men de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 finns det vid oförändrad politik en risk för en viss avvikelse från den rekommenderade finanspolitiska korrigeringen 2016, medan Irland enligt prognoserna kommer att följa rekommendationen 2017. Enligt prognoserna kommer Irland att följa övergångsreglerna för skuldkriteriet 2016 och 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Irland i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer dock att krävas för att landet ska följa reglerna 2016.
- (6) Arbetet för att bredda skattebasen har varit begränsat och den senaste tidens skatteåtgärder har varit inriktade på nedskärningar och skattelättnader. Man måste därför arbeta vidare med att göra skattesystemet effektivare och mer tillväxtvänligt. De irländska myndigheterna har ett rullande översynsprogram av skatteutgifterna, vars resultat publiceras i en årsrapport. Översynen omfattar dock inte momsrelaterade skatteutgifter och det finns fortfarande utrymme att bredda skattebasen genom att höja de minst snedvridande skatterna.

⁵ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i konvergensprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

- (7) Hälso- och sjukvårdssystemet står fortfarande inför stora utmaningar när det gäller kostnadseffektivitet, jämlik tillgång och hållbarhet. Specifika reformåtgärder går framåt, men läkemedelsutgifterna, i synnerhet till följd av de höga kostnaderna för läkemedel med bara en leverantör, fortsätter att påverka kostnadseffektiviteten. Ekonomistyrning och informationssystem är fortsatt bristfälliga och ojämlik tillgång till primärvård är ett ständigt problem. Cirka 40 % av befolkningen har fri tillgång till allmänläkare, medan övriga måste betala hela kostnaden själva. Det råder stor osäkerhet kring den omfattande reformen av hälso- och sjukvården, eftersom den allmänna sjukförsäkringen befinner sig i en återvändsgränd.
- (8) Man bör ta itu med infrastrukturbehoven för att främja en hållbar och balanserad tillväxt i framtiden. Efter en topp på 5,2 % av BNP under 2008 sjönk de offentliga investeringarna 2013 till sin lägsta nivå på 1,8 % av BNP innan de började återhämta sig 2014, men de låg fortfarande långt under EU-genomsnittet. Krisen verkar dessutom ha inneburit en strukturell omläggning av sammansättningen på statens utgifter, eftersom man nu anslår mer till löpande utgifter än till investeringar. Mellan 2010 och 2013 uppgick kapitalutgifterna i genomsnitt bara till 4,8 % av totalsumman, vilken är mindre än hälften av genomsnittet för perioden 1995–2008. Sju år med mycket låga offentliga investeringar har påverkat infrastrukturens kvalitet och lämplighet och statens stöd till immateriella investeringar. Bostäder, vattentjänster, kollektivtrafik och klimatarbetet är svaga punkter. I landets större tätorter är efterfrågan på nya bostäder just nu mycket större än utbudet. Det fick till följd att bostadspriserna och hyrorna i tätorterna steg kraftigt 2014, innan tillväxten mattades av 2015. Det finns i dagsläget inga tecken på övervärdering, men begränsningar i byggsektorn och utbudet av bostäder, bland annat med koppling till offentlig infrastruktur, kan leda till risker för obalanser om man inte åtgärdar dem. Den ändrade sammansättningen på de offentliga utgifterna har också påverkat det offentliga stödet till FoU och innovation, som låg under 2007 års nivå 2014. När det gäller de offentliga FoU-utgifternas andel av BNP ligger Irland just nu på 22:e plats i EU. Detta har en negativ effekt på de små och medelstora företagens konkurrenskraft.

- (9) Arbetslösheten har sjunkit och ligger nu under EU-genomsnittet och uppgick i mars 2016 till 8,6 %. Långtidsarbetslösheten och hushållens låga arbetsintensitet är fortfarande ett orosmoment. Trots att långtidsarbetslösheten har minskat de senaste åren är andelen arbetslösa som är långtidsarbetslösa fortsatt hög och uppgick till 56,3 % det fjärde kvartalet 2015, vilket är högre än EU-genomsnittet på 48,3 %. Under 2014 (senaste jämförbara uppgifter) var andelen personer som bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet den högsta i EU med 21,1 % och det var särskilt vanligt i hushåll med ensamstående föräldrar. Andelen barn (i åldern 0–17) som är i farozonen för fattigdom eller social utestängning sjönk 2014 till 30,3 % men ligger fortfarande över EU-genomsnittet på 27,8 %. Motsvarande siffra för andelen hushåll med ensamstående föräldrar (62,5 % för 2014) ligger mycket högre än EU-genomsnittet (48,2 %).
- (10) Irland har börjat införa JobPath-programmet för att tillgodose de långtidsarbetslösas behov och håller på att utveckla en aktiveringsstrategi för att uppmuntra dem med potential och vilja att bli mer aktiva på arbetsmarknaden. Utmaningen är att utöka jobbstödet till dem som traditionellt sett varit utestängda från arbetsmarknaden, bland annat personer med funktionsnedsättningar och personer med omsorgsansvar. Totalt sett har välfärdssystemet fungerat väl och lyckats tygla krisens effekter på fattigdom och ojämlikhet, men hinder för inkluderande tillväxt finns kvar. Vissa framsteg har gjorts när det gäller att gradvis sänka förmåner, men farhågorna kring bidragsfällor för vissa hushåll består. Som andel av lönen är nettobarnomsorgskostnaderna i Irland bland de högsta i EU, nämligen näst högst för par och högst för ensamstående föräldrar. Det finns också farhågor när det gäller kvaliteten på barnomsorgen. Till exempel låg 2014 andelen högskoleutbildade som arbetade inom förskola och barnomsorg (15 %) en bra bit under den rekommenderade nivån. Kompetensglappen finns kvar och inom vissa områden råder det brist på kvalificerad arbetskraft. Möjligheterna till kompetensutveckling och omskolning är otillräckliga, och de sjunkande utbildningsutgifterna kan få negativa effekter på utbildningsresultaten i framtiden.

- (11) Den höga skuldsättningen i den privata sektorn återspeglar de aktuella problemen med lånenedskrivningar. I slutet av juni 2015 uppgick den privata sektorns okonsoliderade skulder till 266,3 % av BNP, vilket är långt över genomsnittet i euroområdet. Trots att andelen nödlidande lån har minskat till följd av den ekonomiska återhämtningen och låneomläggningar, var den i slutet av 2015 ändå en av de högsta i euroområdet, med drygt 16 % av alla inhemska banklån. Dessutom hade 14,7 % av bostadslånen betalningseftersläpningar i slutet av 2015, där lån som släpat efter i över två år utgjorde nästan 10 % av de totala bostadslånen. Även om framsteg sker är flertalet låneomläggningar tillfälliga, vilket innebär en risk för nya betalningsinställelser, särskilt i händelse av sämre makroekonomiska förhållanden eller externa chocker. Lån till kommersiella fastigheter i inhemska banker och småföretags- och företagslån är fortfarande problemområden, där andelen nödlidande lån uppgår till 37,3 % respektive 13,8 %. Framsteg sker, men det kommer att krävas mycket mer tid och arbete för att varaktigt omstrukturera dessa lån. Man underutnyttjar också förfaranden vid personlig insolvens, konkurs, domstolskydd enligt irländsk lag för företag i svårigheter (examinership) och andra sätt att få en viss skuldavskrivning som en hjälp till hushåll och företag att komma på fötter igen. Införandet av ett centralt kreditregister har gått långsamt, trots att det är av avgörande betydelse för en ansvarsfull utlåning.
- (12) Lagen om juridiska tjänster från 2015 har antagits, men i ett sent skede i processen gjordes eftergifter till de juridiska yrkena, vilket gör reformen mycket mindre ambitiös än vad som ursprungligen avsågs. Det nya regelverket har bara börjat tillämpas och det är för tidigt att säga om det kommer att främja konkurrensen och sänka kostnaderna. Juridiska tjänster används av alla sektorer i ekonomin och kostnaderna för dem påverkar Irlands konkurrenskraft. En faktisk minskning av kostnaderna kan bara bli verklighet om de konkurrensstärkande och kostnadssänkande bestämmelserna i det planerade regelverket verkligen blir lag efter den offentliga samrådsprocessen eller införlivas i de föreskrifter som utfärdas av Irlands tillsynsmyndighet för juridiska tjänster.

- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Irlands ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Irland fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Irland utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande⁶ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (15) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 1 nedan.

⁶ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Efter korrigeringen av det alltför stora underskottet åstadkomma en årlig finanspolitisk korrigering på 0,6 % av BNP 2016 och 2017 för att närma sig det medelfristiga budgetmålet. Använda oförutsedda intäkter från goda ekonomiska och finansiella förhållanden, och från försäljningar av tillgångar, till att snabbare minska skulden. Minska sårbarheten för ekonomiska fluktuationer och chocker, bland annat genom att bredda skattebasen. Förbättra utgifternas kvalitet, främst genom att effektivisera hälso- och sjukvården och genom att prioritera statliga kapitalutgifter för FoU och för offentlig infrastruktur, särskilt transporter, vattentjänster och bostäder.
2. Bredda och snabba på genomförandet av aktiveringsåtgärder för att öka hushållens arbetsintensitet och ta itu med fattigdomsriskerna för barn. Gå vidare med åtgärder för att stimulera sysselsättningen genom att fasa ut förmåner och tilläggsersättningar. Förbättra tillgången på bra barnomsorg på heltid till rimligt pris.
3. Slutföra varaktiga omstruktureringslösningar för att minska andelen nödlidande lån, för att säkerställa hållbara skulder i hushållen och uppmuntra långivarna att minska skulden för alltför högt belånade men livskraftiga företag. Snabba på införandet av ett fullt fungerande centralt kreditregister som omfattar alla kategorier av långivare och låntagare.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
